

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอ เวียงแก่น จังหวัด เชียงราย
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ-สกุล.....นายประภาส ร่มจิตร์.....

๒. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้๑๒๓ หมู่ ๓ ตำบลห้วยวาง อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ๕๗๓๑๐.....

โทรศัพท์.....๐๙๙-๒๙๗๖๒๙.....Facebook Line๐๙๙-๒๙๗๖๒๙.....

๓. เกิด พ.ศ.....๒๕๐๖.....ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี.

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา.....ปริญญาตรี.....

สถานบันการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.....

คณะ/สาขาวิชา.....บริหาร./วิทยาการจัดการ....

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๔๐๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.....๒๕๖๗.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ส้มโอ

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

การผลิตส้มโอคุณภาพมาตรฐาน GAP เพื่อการส่งออก

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การตรวจวิเคราะห์ดินและการเพิ่มธาตุอาหารในดิน
๒. การผลิตปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๓. การผลิตสารชีวภัณฑ์
๔. การบริหารศัตรูส้มโอแบบผสมผสาน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
การเพิ่มผลผลิตส้มโอคุณภาพเพื่อการส่งออก
- ๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
การจัดการแปลงปลูกเพื่อคุณภาพและความปลอดภัย
- ๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย
การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสวนส้มโอ
- ๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ **หลักสูตรการเพิ่มผลผลิตส้มโอคุณภาพเพื่อการส่งออก** ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาคำความรู้และทักษะของเกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถผลิตส้มโอที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานความปลอดภัยทางอาหาร และตรงตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

วัตถุประสงค์ ของหลักสูตรนี้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดการสวนส้มโอได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตที่มีคุณภาพ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการคัดเกรดและบรรจุภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน อีกทั้งยังมุ่งหวังให้เกษตรกรสามารถก้าวสู่ตลาดส่งออกได้อย่างมั่นคง

เนื้อหาหลักสูตร ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ส้มโอเศรษฐกิจ การจัดการแปลงปลูกอย่างเหมาะสม การให้น้ำและปุ๋ยตามช่วงการเจริญเติบโต การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การปฏิบัติตามมาตรฐานการผลิตที่ปลอดภัย เช่น GAP และการบันทึกข้อมูลฟาร์ม นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงเทคนิคการเก็บเกี่ยวที่ถูกวิธี การคัดเกรดและการบรรจุภัณฑ์เพื่อคงคุณภาพ และการวางแผนการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ ของหลักสูตรนี้ มีทั้งการบรรยายโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรผู้ปลูกส้มโอในพื้นที่ อีกทั้งยังนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุน เช่น การใช้วิดีโอสาธิต คู่มือออนไลน์ และการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้มีความต่อเนื่องและเข้าถึงได้ง่าย

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับจังหวัด ครั้งที่ ๔/๒๕๖๘ ณ ห้องประชุมโรงแรมลักขวรรณ รีสอร์ท ตำบลริมกก อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเครือข่ายระหว่างศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และแปลงใหญ่ ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมไปถึงบูรณาการการดำเนินโครงการ ศพก. และแปลงใหญ่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ได้ทำการจัดประชุมเชื่อมโยงการดำเนินงานคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ จำนวน ๔ ครั้ง ตามโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อปรับเปลี่ยนผลิตภาพการผลิต ซึ่งได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. เป็นกระบวนการสำคัญที่มุ่งเน้นให้การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ มีทิศทางที่ชัดเจน และตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ โดยมีขั้นตอนและหัวข้อหลักที่สำคัญ ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไปของ ศพก.

อธิบายถึงที่ตั้ง พื้นที่รับผิดชอบ จำนวนเกษตรกรเป้าหมาย และศักยภาพของศูนย์

๒. การวิเคราะห์สถานการณ์

นำเสนอข้อมูลการผลิตทางการเกษตร ปัญหาและอุปสรรคที่พบ รวมทั้งความต้องการของเกษตรกร เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนา

๓. เป้าหมายและวัตถุประสงค์

กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเกษตรกรรมและระบบการผลิตให้สอดคล้องกับนโยบายระดับชาติและความต้องการในพื้นที่

๔. กิจกรรม/โครงการที่จะดำเนินการ

ระบุแผนงานและกิจกรรมหลักที่ ศพก. จะดำเนินการในรอบปี เช่น การถ่ายทอดความรู้ การพัฒนาเทคโนโลยี การสร้างเครือข่ายการตลาด และการเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ

๕. การบูรณาการความร่วมมือ

แสดงให้เห็นถึงการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงบทบาทของเกษตรกรแกนนำและเครือข่าย

๖. การติดตามและประเมินผล

วางระบบการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อประเมินความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการปรับปรุงแผนต่อไป

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจเกิดจากการตระหนักถึงปัญหาที่พบเจอมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ ราคาตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง รวมถึงปัญหาด้านโรคและแมลงที่สร้างความเสียหายให้กับพืชผลในสวน การทำเกษตรแบบเดิม ๆ ที่อาศัยประสบการณ์เพียงอย่างเดียวไม่สามารถตอบโจทย์การแข่งขันทางการตลาดที่ต้องการมาตรฐานและคุณภาพได้ รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรม/เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสำนักงานเกษตรอำเภอ รวมทั้งการศึกษาดูงานในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้เห็นตัวอย่างความสำเร็จของเกษตรกรที่ใช้วิชาการและเทคโนโลยีเข้ามา

ช่วยในการผลิต สามารถลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพ และสร้างรายได้ที่มั่นคงได้จริง ประสบการณ์เหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้เกิดความเชื่อมั่นว่า หากนำเทคโนโลยีและความรู้ทางวิชาการมาปรับใช้กับการทำเกษตรของตนเอง ย่อมสามารถยกระดับคุณภาพผลผลิตและสร้างความยั่งยืนได้

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาและความท้าทายที่เกษตรกรต้นแบบต้องเผชิญในการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ เป็นแรงผลักดันสำคัญที่นำไปสู่การแสวงหาความรู้และการปรับใช้หลักวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาช่วยจัดการสวนและผลผลิต โดยเฉพาะ ปัญหาด้านผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ไม่ได้มาตรฐานตลาด ทำให้ราคาจำหน่ายตกต่ำ ขายได้ยาก และสูญเสียโอกาสทางการค้า นอกจากนี้ยังพบ ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ทั้งจากค่าแรงงาน ปุ๋ย ยา และการจัดการที่ไม่ถูกวิธี ทำให้ผลกำไรน้อยหรือแทบไม่เหลือ อีกหนึ่งความท้าทายที่สำคัญคือ ปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชที่รุนแรงและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้การทำเกษตรแบบอาศัยประสบการณ์เดิมไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน ต้องหันมาใช้ความรู้ทางวิชาการและนวัตกรรมใหม่ ๆ เช่น การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) การใช้ชีวภัณฑ์ หรือการปรับระบบการให้น้ำและปุ๋ยอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ความต้องการของตลาดและมาตรฐานการส่งออก ก็เป็นแรงผลักดันสำคัญ เกษตรกรตระหนักว่าหากยังใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิมที่ไม่คำนึงถึงคุณภาพ ความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ จะไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดปัจจุบัน ดังนั้น การปรับใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบน้ำอัตโนมัติ การใช้เครื่องมือวัดคุณภาพดินและน้ำ รวมถึงการบันทึกข้อมูลการผลิต จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- การจัดการดินและน้ำตามหลักวิชาการมีการตรวจวิเคราะห์ดินเป็นประจำก่อนการปลูกและระหว่างการผลิต เพื่อปรับปรุงบำรุงดินอย่างเหมาะสม เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยพืชสด และปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ รวมทั้งการติดตั้งระบบน้ำแบบสปริงเกอร์และน้ำหยด เพื่อควบคุมปริมาณและเวลาการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการใช้น้ำและแรงงาน

- การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) ใช้วิธีการหลากหลายร่วมกัน เช่น การใช้ชีวภัณฑ์กำจัดแมลงศัตรูพืช การปลูกพืชสมุนไพรไล่แมลง การตัดแต่งกิ่งเพื่อให้สวนโปร่ง ลดการสะสมของโรค และใช้สารเคมีอย่างเหมาะสมเท่าที่จำเป็น

- การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวตามหลักวิชาการมีการกำหนดอายุเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียและรักษาคุณภาพ ใช้วิธีการตัดผลด้วยอุปกรณ์เฉพาะเพื่อป้องกันการซ้ำ และนำผลผลิตเข้าสู่กระบวนการคัดเกรดและบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐาน GAP

- การสร้างฐานเรียนรู้ต้นแบบ มีการแบ่งพื้นที่แปลงออกเป็น “ฐานเรียนรู้” เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้สามารถเห็นการปฏิบัติจริงและนำไปปรับใช้ได้ในแปลงของตนเอง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา เริ่มจากการศึกษาสภาพพื้นที่ เช่น ดิน น้ำ ภูมิอากาศ รวมถึงปัญหาที่เกษตรกรเผชิญอยู่ เช่น ผลผลิตต่ำ โรคแมลงรบกวน ต้นทุนสูง ข้อมูลเหล่านี้เป็นพื้นฐานในการเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม

๒. การคัดเลือกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่เหมาะสมพิจารณาเทคโนโลยีที่สามารถตอบโจทย์ปัญหาได้จริง เช่น การใช้ชีวภัณฑ์สำหรับควบคุมศัตรูพืช, การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการติดตามความชื้นดินหรือการบันทึกข้อมูล GAP

๓. การปรับใช้เทคโนโลยีกับพื้นที่จริง นำเทคโนโลยีมาทดลองในแปลงเรียนรู้ โดยมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความพร้อมของเกษตรกร เช่น การติดตั้งระบบน้ำหยดในพื้นที่ลาดเอียง การจัดทำตารางการให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔. การฝึกปฏิบัติและถ่ายทอดความรู้ จัดกิจกรรมให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เช่น การใช้เครื่องวัดความชื้นดิน การคัดเกรดผลผลิต หรือการใช้แอปพลิเคชันบันทึกข้อมูล เพื่อสร้างความมั่นใจว่าเกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้เองได้

๕. การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงมีการเก็บข้อมูลผลการใช้เทคโนโลยี เช่น ต้นทุนการผลิต ที่ลดลง คุณภาพผลผลิตที่ดีขึ้น หรือผลตอบแทนจากตลาด แล้วนำข้อมูลมาประเมินความคุ้มค่าและปรับปรุงการใช้เทคโนโลยีให้ดียิ่งขึ้นในรอบต่อไป

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การสำรวจและเก็บข้อมูลพื้นฐาน

- เกษตรกรเริ่มจากการเก็บตัวอย่างดินในพื้นที่เพื่อนำไปวิเคราะห์คุณสมบัติ เช่น ค่า pH ความอุดมสมบูรณ์ และธาตุอาหารที่ขาดหรือเกิน

- ศึกษาสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน ความชื้น และโรคแมลงที่พบประจำพื้นที่

- เก็บข้อมูลพันธุ์พืชที่เคยปลูก ผลผลิตที่ได้ และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตัดสินใจ

๒. การใช้ข้อมูลเชิงวิชาการในการวางแผน

- หากพบว่าดินมีความเป็นกรดสูง จะใช้ปูนขาวปรับสภาพดินให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม (pH ๕.๕-๖.๕ สำหรับไม้ผลอย่างส้มโอ)

- กำหนดสูตรและปริมาณปุ๋ยตามผลวิเคราะห์ดิน เช่น หากพบว่าดินขาดโพแทสเซียม ต้องเพิ่มปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ หรือปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑

- พิจารณาความเหมาะสมของพันธุ์พืช เช่น เปลี่ยนจากพันธุ์ดั้งเดิมที่อ่อนแอต่อโรค ไปสู่พันธุ์ใหม่ที่มีความทนทานต่อโรคแคงเกอร์ หรือทนแล้งได้ดี

๓. การดำเนินการในแปลงเกษตร

- ดำเนินการใส่ปุ๋ยตามปริมาณที่คำนวณ ไม่มากหรือน้อยเกินไป โดยใส่เป็นรอบ ๆ เช่น ใส่ปุ๋ยรองพื้น ช่วงต้นฝน และเสริมธาตุอาหารรอง-เสริม เช่น แคลเซียม-โบรอน เพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิต

- ปลุกหรือปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชตามแผน เช่น การใช้ต้นพันธุ์ส้มโอที่ผ่านการรับรอง GAP หรือพันธุ์ที่มีผลผลิตสม่ำเสมอและต้านทานโรคแมลง

- ปรับระบบน้ำให้สอดคล้องกับความต้องการของพืช เช่น การใช้ระบบน้ำหยดหรือมินิสปริงเกอร์

๔. การติดตามและประเมินผล

- เก็บข้อมูลการเจริญเติบโต เช่น ความสูงของต้น การแตกใบอ่อน การออกดอกติดผล และคุณภาพผลผลิต

- สังเกตอาการขาดธาตุอาหารหรือโรคแมลง เพื่อปรับสูตรปุ๋ยหรือแนวทางป้องกันกำจัดให้ตรงจุด

- บันทึกข้อมูลการใช้ปุ๋ย ยา และผลผลิตที่ได้ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในรอบการผลิตถัดไป

๕. การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

- หากพบว่าผลผลิตยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ให้ปรับปรุงแผน เช่น เพิ่มการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับโครงสร้างดิน ควบคู่กับปุ๋ยเคมี

- ทดลองใช้เทคนิคใหม่ ๆ เช่น การคลุมโคนเพื่อลดการระเหยของน้ำ หรือการปลูกพืชบำรุงดินแซมในสวน เช่น ปอเทือง หรือถั่วพราง

- เข้าร่วมการอบรมหรือคำปรึกษาจากนักวิชาการ เพื่อปรับใช้ความรู้ใหม่ให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ส้มโอ.....พื้นที่ปลูกจำนวนไร่-งาน-วา)

๑.๒)พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓)พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลานิล.....จำนวน.....๑,๐๐๐.....(หน่วย.ตัว)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)จำนวน.....(ตัว)

๓.๒)จำนวน.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

.....

.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ส้มโอ มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) การจัดการสวน (แรงงาน)	เป็นเงิน..... ๒๐,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๒) ปุ๋ย ยา ฮอร์โมน	เป็นเงิน..... ๓๐,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๓) ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว ตัดหญ้า	เป็นเงิน..... ๒๐,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๔) แรงงานอื่นๆ	เป็นเงิน..... ๒๐,๐๐๐	บาท/ไร่
๑.๕)	เป็นเงิน.....	บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต ๙๐,๐๐๐		บาท/ไร่
รายได้(หักค่าใช้จ่าย)..... ๓๑๐,๐๐๐		บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ รายได้ไม่แน่นอน (ได้จาก การขายพืชผัก และผลไม้)

เฉลี่ยรายได้วันละ ๒๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ..... ..

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ..... บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ..... ส้มโอ.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ..... ๓๑๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑) ประโยชน์ที่เกิดกับ ตนเอง (เกษตรกรเจ้าของแปลง)

- ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น สามารถขายได้ราคาดี รายได้มั่นคง
- ลดต้นทุนการผลิต เช่น ใช้ปุ๋ยตรงตามความต้องการของดิน ไม่เปลืองค่าใช้จ่ายเกินจำเป็น
- ลดความเหนื่อยและแรงงาน เนื่องจากมีระบบน้ำหรือเครื่องทุ่นแรง
- มีความรู้และทักษะใหม่ ๆ ทำให้สามารถจัดการแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีความมั่นใจในการประกอบอาชีพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและตลาดได้

๒) ประโยชน์ที่เกิดกับ เกษตรกรรายอื่น

- ได้เรียนรู้จากตัวอย่างจริงของเกษตรกรต้นแบบ สามารถนำวิธีการไปประยุกต์ใช้กับแปลงของตนเอง
- เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเครือข่ายเกษตรกร
- ลดความเสี่ยงในการทำเกษตรของเกษตรกรรายอื่น เพราะมีข้อมูลและแนวทางที่พิสูจน์แล้วว่าใช้ได้ผล
- สร้างแรงบันดาลใจและกำลังใจให้เกษตรกรรายอื่นเห็นความเป็นไปได้ในการทำเกษตรสมัยใหม่

๓) ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน ชุมชนมีผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สามารถสร้างชื่อเสียงและเอกลักษณ์ของพื้นที่

- เกิดการรวมกลุ่ม/เครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็ง สามารถวางแผนการผลิตและการตลาดร่วมกันได้
- มีการสร้างอาชีพเสริม เช่น การแปรรูปสินค้าเกษตร ทำให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่น
- เศรษฐกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง รายได้หมุนเวียนในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
- สังคมชุมชนมีการพัฒนาทางด้านความรู้และทักษะ ส่งผลให้คนรุ่นใหม่สนใจกลับมาทำการเกษตรมากขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

เกษตรกรเริ่มจากการจัดการดินโดยอาศัยการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนการใส่ปุ๋ย เพื่อให้ปุ๋ยที่ใช้ตรงตามความต้องการของพืช ลดการใช้ปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น พร้อมกับการผลิตและใช้ปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ ซึ่งช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน พื้นฟูความอุดมสมบูรณ์ และลดการปนเปื้อนของสารเคมีในสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังมีการนำระบบน้ำหยดและสปริงเกลอร์มาใช้ในการให้น้ำพืช ทำให้ใช้น้ำน้อยแต่มีประสิทธิภาพสูง ลดการสูญเสียและช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในระยะยาว

ด้านการจัดการศัตรูพืช เกษตรกรหันมาใช้ชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราบิวเวอเรียหรือไตรโคเดอร์มา แทนการใช้สารเคมีรุนแรง เพื่อช่วยลดความรุนแรงของการระบาด ซึ่งไม่เพียงช่วยปกป้องผลผลิต แต่ยังสร้างความปลอดภัยต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ ขณะเดียวกันยังมีการนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น กิ่งไม้ ใบพืช มาทำปุ๋ยหมักหรือเชื้อเพลิงชีวมวล แทนการเผาทำลาย ซึ่งเป็นสาเหตุของมลพิษและฝุ่นควัน

ผลจากการนำนวัตกรรมเหล่านี้มาปรับใช้ นอกจากจะช่วยให้การผลิตมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และได้ผลผลิตที่มีคุณภาพแล้ว ยังส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมรอบชุมชน ลดการปนเปื้อนสารเคมีในดิน น้ำ และอากาศ รักษาทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่คู่กับชุมชนในระยะยาว อีกทั้งยังทำให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ อากาศบริสุทธิ์ และเกิดความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่การเกษตร ซึ่งถือเป็นการสร้างความยั่งยืนทั้งต่ออาชีพเกษตรกรและต่อคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนโดยรวม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การทำกิจกรรมทางการเกษตรที่คำนึงถึงหลักวิชาการและการนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ ไม่เพียงช่วยเพิ่มผลผลิตและสร้างรายได้ แต่ยังมีส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้อยู่คู่กับชุมชนอย่างยั่งยืน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการทำปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ ช่วยลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีเกินความจำเป็น รักษาสมดุลความอุดมสมบูรณ์ของดิน และลดการปนเปื้อนที่อาจส่งผลต่อแหล่งน้ำและสิ่งแวดล้อมโดยรวม

ในด้านการใช้น้ำ เกษตรกรปรับมาใช้ระบบน้ำหยดและสปริงเกลอร์ ทำให้มีการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าและตรงจุด ลดการสิ้นเปลือง และช่วยรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติให้คงอยู่ในระยะยาว ขณะเดียวกัน การจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรด้วยการนำมาทำปุ๋ยหมักหรือเชื้อเพลิงชีวมวล แทนการเผา ช่วยลดมลพิษทางอากาศและปัญหาฝุ่นละออง อีกทั้งยังเป็นการหมุนเวียนใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า

สำหรับการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เกษตรกรเลือกใช้วิธีชีวภาพ เช่น การใช้ชีวภัณฑ์ ซึ่งไม่เพียงช่วยลดสารพิษตกค้างในผลผลิต แต่ยังรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ ทั้งแมลงที่เป็นประโยชน์ ดิน และสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กอื่น ๆ

กิจกรรมเหล่านี้เมื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดประโยชน์ในภาพรวมของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งการรักษาดินให้อุดมสมบูรณ์ การประหยัดน้ำ การลดมลพิษทางอากาศ การลดสารพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อม และการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในชุมชน นับเป็นรากฐานสำคัญของการทำการเกษตรที่ยั่งยืน และเป็นแบบอย่างในการดูแลทรัพยากรให้คนรุ่นต่อไป

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ เจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบสามารถรวบรวม วิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในชุมชนได้อย่างเป็นระบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านสภาพพื้นที่ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประเภทของพืชและสัตว์ที่เหมาะสม สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน รวมถึงศักยภาพและข้อจำกัดของทรัพยากรในท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการผลิตในแต่ละชนิดพืช เช่น ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ระยะเวลาเก็บเกี่ยว ต้นทุนการผลิต และตลาดรองรับ รวมไปถึงการเก็บข้อมูลด้านปัญหา เช่น โรคและแมลงศัตรูพืช สภาพดินที่เสื่อมโทรม หรือปัญหาการขาดแคลนน้ำ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนแก้ไขปัญหาและพัฒนาการผลิตอย่างเหมาะสม

เมื่อมีข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้องและชัดเจน ทำให้การถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความตรงประเด็น สามารถตอบโต้ภัยตามความต้องการจริงของเกษตรกร และนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ผลสำเร็จนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของ ศพก. ในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของข้อมูลทางการเกษตรและการเรียนรู้ที่แท้จริงของชุมชน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นจุดบริการสำคัญในการจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ และรองรับการศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ ศพก. ได้ถูกจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความครบวงจร ตั้งแต่การวางแผนการผลิต การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร รวมทั้งการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม ศพก. เปิดโอกาสให้เกษตรกรตลอดจนผู้สนใจทั่วไป เข้ามาศึกษาเรียนรู้ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ พร้อมทั้งจัดทำฐานเรียนรู้ที่สะท้อนวิธีการทำเกษตรจริงในพื้นที่ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ เกษตรกรต้นแบบและคณะทำงานยังทำหน้าที่เป็นวิทยากร ถ่ายทอดประสบการณ์ตรง พร้อมทั้งให้คำแนะนำเชิงวิชาการที่สามารถนำไปปรับใช้ได้จริง การให้บริการเหล่านี้ไม่เพียงช่วยเสริมสร้างทักษะ ความรู้ และแรงบันดาลใจแก่เกษตรกรเท่านั้น แต่ยังเป็นเวทีในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการเกษตร เชื่อมโยงองค์ความรู้จากหน่วยงานวิชาการ ภาครัฐ และชุมชนเข้าด้วยกัน อันนำไปสู่การยกระดับมาตรฐานการผลิตและความเข้มแข็งของเกษตรกรในพื้นที่ในระยะยาว

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นศูนย์กลางในการประสานงานและให้บริการแก่เกษตรกรในพื้นที่ โดยหนึ่งในบทบาทสำคัญคือการเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการ

ผลิต เช่น โรคและแมลงศัตรูพืช การจัดการดิน น้ำ และปุ๋ย การเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม ตลอดจนปัญหาด้านการตลาดและการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่สำคัญและทันสมัย เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ รวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้าน การคาดการณ์ผลผลิต ราคาสินค้าเกษตรในตลาด ปัจจัยเสี่ยงด้านโรคและแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข่าวสารเกี่ยวกับโครงการหรือมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐ

นอกจากนี้ ศพก.ยังเป็นศูนย์กลางในการให้บริการด้านวิชาการ โดยการจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ และจัดกิจกรรมศึกษาดูงานในหัวข้อที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ ตลอดจนการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การขยายผลองค์ความรู้ด้านการเกษตรจากแปลงเรียนรู้ไปสู่เกษตรกรในชุมชน เพื่อให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องสามารถสร้างผลสัมฤทธิ์จริงในพื้นที่ การขยายผลดังกล่าวทำได้หลายช่องทาง ทั้งการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงานในแปลงเรียนรู้ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ และเฟซบุ๊ก เกษตรกรที่เข้าร่วมการอบรมหรือศึกษาดูงาน จะได้รับความรู้ทั้งด้านวิชาการและประสบการณ์จริง เช่น วิธีการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เทคนิคการให้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม และแนวทางการจัดการศัตรูพืช เมื่อกลับไปยังแปลงของตนเอง เกษตรกรสามารถนำองค์ความรู้เหล่านี้ไปปรับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการปรับให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และทรัพยากรที่มีอยู่ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติชัดเจน ทั้งในด้านผลผลิต คุณภาพ และรายได้ พืชที่ปลูกเจริญเติบโตดี มีผลผลิตสม่ำเสมอ ลดความเสียหายจากโรคและแมลง ต้นทุนการผลิตลดลง ขณะเดียวกัน เกษตรกรยังมีความมั่นใจในการตัดสินใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกรรายอื่นในชุมชนต่อไป ทำให้เกิด การขยายผลเชิงวงกว้าง สร้างเครือข่ายเกษตรกรที่เข้มแข็งและมีทักษะสูง ส่งผลให้ชุมชนโดยรวมสามารถพัฒนาการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ในด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ศพก.จะทำงานร่วมกับเกษตรกรโดยตรง ตั้งแต่การสำรวจปัญหาในพื้นที่ การวิเคราะห์ความต้องการ การวางแผนกิจกรรม และการติดตามผล เพื่อให้การส่งเสริมสอดคล้องกับบริบทของชุมชนและเหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ การเลือกเทคโนโลยี และการจัดทำแผนพัฒนาการผลิต ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความรับผิดชอบต่อความสำเร็จของกิจกรรม

ในส่วนของการร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ศพก.ทำหน้าที่ประสานข้อมูล ส่งต่อปัญหา และร่วมวางแผนโครงการตามนโยบายของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาควิชาการ เช่น การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ การสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย หรือเครื่องมือเกษตร การสำรวจและแก้ไขปัญหาดิน น้ำ และโรคศัตรูพืช การมีส่วนร่วมเหล่านี้ช่วยให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานได้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

การทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ถือเป็นบทบาทสำคัญที่มีส่วนในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรให้เกิดประสิทธิภาพและยั่งยืน ประธานคณะกรรมการมีหน้าที่หลักในการกำหนดทิศทางและนโยบายของศพก. ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและบริบทของพื้นที่ อีกทั้งเป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อสร้างความร่วมมือและการบูรณาการในการดำเนินงาน

บทบาทสำคัญอีกประการคือ การวางแผนและกำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศพก. เช่น การจัดอบรม ถ่ายทอดความรู้ การสร้างฐานเรียนรู้ การจัดทำแปลงตัวอย่าง และการประเมินผลกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ประธานคณะกรรมการยังเป็นผู้สนับสนุนการตัดสินใจที่สำคัญ เช่น การจัดสรรงบประมาณ การจัดหาทรัพยากร และการพัฒนากิจกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกร

นอกจากนี้ ประธานคณะกรรมการยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการแก้ไขปัญหา รับฟังข้อร้องเรียน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นและความร่วมมือระหว่างชุมชนและศพก. ผลจากบทบาทเหล่านี้ทำให้ศพก.สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม และส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่มีความรู้และทักษะที่พร้อมต่อการปรับปรุงการผลิตอย่างยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

ความภาคภูมิใจเกิดจากการได้เห็นเกษตรกรนำความรู้ไปปรับใช้จริง สามารถเพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพสินค้า ลดต้นทุน และปรับปรุงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ อีกทั้งยังสร้างแรงบันดาลใจให้เกษตรกรรายอื่นเกิดความสนใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเกษตรกรรมในพื้นที่ การทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความสมัครใจและความมุ่งมั่นในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้นำและสมาชิกศพก.หลายคนมีบทบาทเป็นจิตอาสาอย่างชัดเจน ทั้งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร การให้คำปรึกษาแก่เกษตรกร การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ความเป็นจิตอาสาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีและความเข้มแข็งให้กับชุมชน สมาชิกเกษตรกรรู้สึกว่ามีส่วนร่วมและสามารถพึ่งพาได้เมื่อเกิดปัญหา นอกจากนี้ยังเป็นตัวอย่างที่สร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของการทำงานเพื่อส่วนรวมและการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านเกษตรกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็ง เกษตรกรมีทักษะและความรู้ พร้อมต่อการปรับปรุงการผลิต และสร้างความยั่งยืนทั้งด้านอาชีพ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การใช้เวลา แรงงาน และความรู้ความสามารถในการสนับสนุนกิจกรรมเกษตรกรรม การให้คำปรึกษา และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งการยอมรับภาระงานเพิ่มเติม หรือการทำกิจกรรมที่อาจไม่ก่อให้เกิดผลประโยชน์โดยตรงกับตนเอง แต่สร้างคุณค่าและประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การออกแบบและจัดกิจกรรมอบรม การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดูแลแปลงสาธิต และการติดตามผลการดำเนินงานของเกษตรกร เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำด้วยใจ เพื่อสร้างการเรียนรู้ แบ่งปันสู่ชุมชน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเวียงแก่น เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเวียงแก่น และคณะกรรมการ ศพก.

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์สอบถามข้อมูล

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

-

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอ ..เวียงแก่น.. จังหวัด ..เชียงราย..

ชื่อศูนย์ : ...ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

สินค้าหลัก : ...ส้มโอ...

พื้นที่เป้าหมาย :๕,๔๐๐.... ไร่

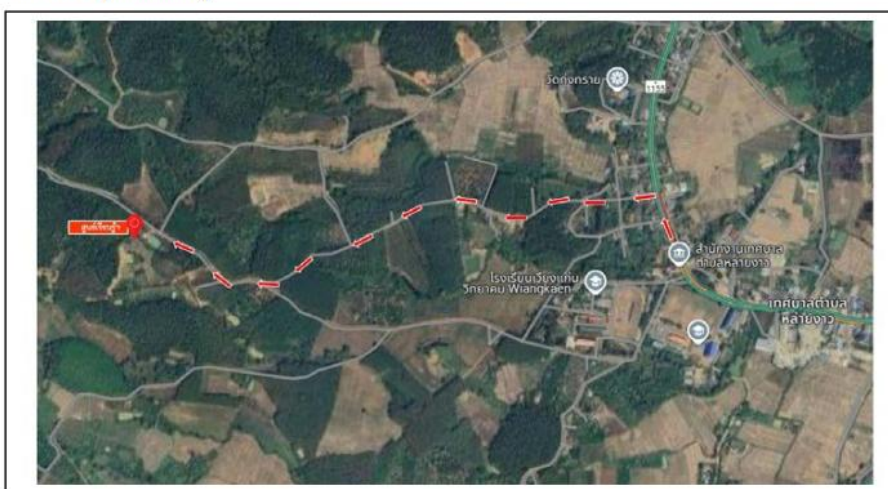
เกษตรกรเป้าหมาย :๓๐๐.... ราย

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ..๑๒๓.. หมู่ที่..๓.. ตำบล...หลายงาว.... อำเภอ...เวียงแก่น..... จังหวัด.เชียงราย.....

พิกัด: Latitude : ๒๐.๑๐๖๕๑๗ Longitude : ๑๐๐.๔๘๕๗๖๙

X : ๖๕๕๓๒๗.๘ Y : ๒๒๒๓๙๖๑ zone ...๔๗...

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงาน